

Başlangyç bilim bölümi, 2025-2026-njy okuw ýylynyň 3-nji semestriniň 2-nji semestri gutarnykly gözegçilik üçin saýlaw soraglary Tebigy ylymlaryň nazaryýeti we usulyýeti 2-Z topar talyplary üçin

1. Tebigat ylymlarynyň nazaryýetiniň we usulyýetiniň mowzугy, maksatlary we maksatlary, gözleg usullary.
2. Tebigat ylymlarynyň döremegi we ösüşi.
3. Tebigy ylymlaryň nazaryýetine we usulyýetine teoretiki düşünje almak, tebigy ylymlaryň usullary we okadylyşy boýunça bilimleri, başarnyklary we başarnyklary ösdürmek.
4. Başlangyç synp okuwçylarynyň arasynda tebigata aňly garaýyş döretmek.
5. Ylmy, teoretiki we amaly üstünlikler, bilim we okuw ähmiýeti, pedagogiki ders hökmünde tebigy ylymlaryň nazaryýetiniň we usulyýetiniň gözleg usullary.
6. Tebigat ylymlary doktrinasynyň döremegine goşant goşan alymlar we ylymyň ösmegine goşant goşan metodologlar.
7. Gün ulgamy. Ýer planetasy.
8. “Planetalar”, görnüşleri we gurluşy. Ýyldyzlar
9. Gün ulgamy we planetalar. Kometalar, asteroidler we meteoritler.
10. Earther. Eartheriň görnüşü. Eartheriň öz okunda we Günüň töwereginde aýlanmagy.
11. Wagt. Hepde. Astronomiki we senenama ýyly.
12. Gije bilen gündiziň gezekleşmegi. Möwsümleriň gezekleşmegi.
13. Aý we onuň döwürleri. Ýeriň emeli hemralary.
14. Ekwator. Meridian we parallel çyzyklar. Gorizont we onuň taraplary.
15. obeer şary. Karta Meýilnama. Nawigatorlar.
16. Litosfera.
17. Gidrosfera.
18. Kontinentler. Kontinentler.
19. Ýeriň gabygy. Mantiya. Esasy.
20. Pes ýerler. Düzlükler. Daglar.
21. Groves. Tokaý.
22. Çöller. Earther titremeleri. Seýsmiki sebitler. Wulkanlar.
23. Tebigy sebitler. Toprak.
24. Topragyň gurluşy, hasyllylygy we ähmiýeti.
25. Ýerdäki suw çeşmeleri.

26. Okean. Deňiz. Derýa. Suw howdanlary.
27. Köller. Ounderasty suwlar. Batgalyk ýerler.
28. Suwuň aýratynlyklary. Suwy arassalamak.
29. Atmosfera.
30. Biosfera.
31. Atmosferanyň ähmiýeti, gurluşy we düzümi.
32. Gün radiasiýasy. Gün yzygiderliligi.
33. Howa. Ygalyň we emele gelmeginiň.
34. Temperatura. Howa. Howanyň aýratynlyklary.
35. Biosferanyň umumy düşünjesi.
36. Biosferanyň döremegi we ösüşi.
37. V.I. Wernadskiý tälimaty (Noosfera).
38. Biosferanyň materiýa we energiýa siklindäki ähmiýeti.
39. Gorizonta we wertikal ugurlarda janly organizmleriň üýtgemegi.
40. Biosferanyň hapalanmagy we onuň önüni almak meselesi.
41. Öýjük. Ösümlik şalygy we sistematika.
42. Durmuşyň alamatlary. Öýjügiň iýmitlenmegi, ösüşi we köpelmegi.
43. Gurluşy we tapawudy, anatomiýa, ösümlik, haýwan we adam öýjükleriniň fiziologiýasy.
44. Botanika meseleleri.
45. Ösümlikleriň ewolýusiýasy.
46. Ösümlikleriň sistematikasy. Ot ösümlikleri. Has ýokary ösümlikler.
47. Ösümlik organlary. Önümçilik we wegetatiw organlar.
48. Fotosintez. Gülleýän ösümlikleriň köpelmegi. Olaryň görnüşleri, maşgalalary, aýratynlyklary.
49. Monokotiledonly we dikotiledonly ösümlikler.
50. Ösümlikleriň ýaşayyş görnüşleri
51. Özbegistanyň ösümlik örtügi.
52. Özbegistanyň ösümlik örtügi: çöl, tokaý, bag, çemenlik, dag ösümlikleri.
53. Gyzyt kitap.
54. Ösümlikleriň tebigatda we adam durmuşynda ähmiýeti (Papermaking. Çörek önümleri).
55. Haýwanat dünýäsiniň dürlüligi we tebigatdaky orny.
56. Gyzyt kitapda görkezilen haýwanlar.
57. Haýwanlaryň ewolýusiýasy we sistematikasy.

58. Oňurgasyzlar we oňurgaly haýwanlar, olaryň gurluşy, özüni alyp barşy, köpeltmek, ösüş, geografiki paýlanyş.
59. Toprakda ýaşayan jandarlar.
- 60 Wildabany we öý haýwanlary.
61. Haýwanlaryň tebigatda we adam durmuşynda ähmiýeti. Gyzył kitap.
62. Mikroorganizmler.
63. Tebigatda bakteriýalaryň, wiruslaryň, kömelekleriň paýlanyşy.
64. Bakteriýalaryň, wiruslaryň, kömelekleriň gurluşy we klassifikasiýasy.
65. Adam we saglyk.
66. Adam bedeniniň gurluşlary we wezipeleri.
67. Beýni we nerw ulgamy. Görüş, eşitmek, ys, tagam, duýgur analizatorlar. Immunitet. Keseller. Karantin.
69. Sagdyn durmuş ýörelgesi.
70. Dogry iýmitlenmek. Arassaçylyk.
71. Daşky gurşaw we ekologik faktorlar
72. Tebigy we emeli gurşaw, uýgunlaşma we görnüşleri.
72. Abiotik, biotik, antropogen faktorlar.
73. Tebigatyň esasy düşüňjeleri we tebigatyň bölekleri.
74. Tebigat ylymlarynyň döremegi we ösüşi.
75. Gün ulgamy we planetalar.
76. Ýer, görnüşü we hereketi.
77. Ýeriň öz okunda we Günüň töwereginde aýlanmagy.
78. Aý we onuň döwürleri. Eartheriň emeli hemralary.
79. Nawigatorlar.
81. Ekwator. Meridian we parallel çyzyklar. Ugry. Gorizont.
80. Planlar we kartalar bilen işlemek, Globus.
82. Başlangyç mekdep ylym sapaklarynda kartalar bilen işlemek öwrenmek
83. Litosfera.
84. Tebigy sebitler.
85. Toprak. Topragyň gurluşy, hasyllylygy we ähmiýeti.
86. Gidrosfera.
87. Atmosfera.
89. Biosfera
90. Öýjük gurluşy, organeller, iýmitlenmek, ösüş we köpelmek.

anatomiya, fiziologiya.

91. Ösümlik, haýwan we adam öýjükleriniň gurluşy we tapawutlary,
92. Anatomiya, fiziologiya, sistematika we ösümlikleriň ýaşayyş görnüşleri.
93. Özbegistanyň ösümlik örtügi.
94. Ösümlikleriň tebigatda we halk hojalygyndaky ähmiýeti. Gyzyl kitap.
95. Ösümlikleriň we haýwanlaryň ewolýusiýasy.
96. Oňurtgasyz haýwanlaryň anatomiya, fiziologiya, sistematika we tebigatdaky orny.
97. Oňurtgaly haýwanlaryň anatomiya, fiziologiya, sistematika we sistematiasy. Gyzyl kitap
98. Bakteriýalar, wiruslar we kömelekler we olaryň ýaýramagy.
99. Adam bedeniniň we organ ulgamlarynyň gurluşy we wezipeleri.
100. Analizatorlaryň gurluşy we wezipeleri.
101. Keseller. Karantin.
102. Arassaçylyk. Immunitet. Sagdyn durmuş ýörelgesi.
103. Dogry iýmitlenmek.
104. Tebigat ylymlary temalarynda emeli materiallardan görkezme esbaplaryny ýasamak.
105. Tebigy ylymlardaky mowzuklar boýunça tebigy materiallardan görkezişler ýarag ýasamak.
106. Toprak we tebigy aýratynlyklary.
107. Howanyň ýagdaýy, ygalyň, temperaturanyň, ýelleriň we olaryň tebigy üýtgeşmelere düşünmek.
108. Gerbariý taýýarlamak we taýýarlamak usullary barada maglumat beriň.
109. Ösümlik toparlary we olaryň tebigy ýerleri (kartada bellik).
110. Özbegistanyň mineral baýlyklary barada maglumat taýýarlamak we ýaýratmak
111. Tebigaty tanatmakda akyldarlaryň mirasyny ulanmak.
112. Ösümlik dünýäsi we olaryň ýaşayyş durmuşy baradaky bilimleri öwreniň we derňäň.
113. Haýwanat dünýäsiniň ýaşayyş durmuşy, köpelmegi, paýlanyşy we görnüşleri hakda bilim almak we derňemek.
114. 1-nji synpda "Tebigat ylymlary" dersiniň maksatlary we wezipeleri.
115. 2-nji synpda "Tebigat ylymlary" dersiniň maksatlary we maksatlary.
116. 3-nji synp "Tebigat ylymlary" okuw kitabyna syn beriň we ýazyň.

117. 4-nji synp "Tebigat ylymlary" okuw kitabyňa syn beriş we ýazyň.
118. Deňeşdirmek, derňemek we sintez düşüňjeleriniň emele gelmeginde ulanyljak görkezme esbaplaryny taýýarlamak.
119. Okuw tejribesi çäginde geçirilen mowzuk boýunça bir sagatlyk sapak ösüş ýazuwy.
120. Geografiýa synpynda okadylýan mowzuk boýunça bir sagatlyk sapak sapak meýilnamasyny ýazmak.
122. wildabany tebigatyň burçunda öwrediljek mowzuk boýunça bir sagatlyk sapak taýýarlaň.
121. Gözegçilik gündeliginiň mazmunynyň derňewi.
ýazmak üçin
123. Saýlanan sungat eserlerini estetiki we ideologiki nukdaýnazardan derňäň.
124. Saýlanan mowzukda leksiýa, görkezme esbaplary we aýdym-saz çykyşlaryny öz içine alýan ertir meýilnamasyny dörediň ("Güller we guşlar", "Hasyt", "Gül baýramçylygy", "Tebigat ylymlary hepdeligi", "QVZ", "Bahar geldi").
125. Mowzuklara laýyk didaktiki oýunlary ýazyň.
126. Okuw kitaplarynyň didaktiki roly.
127. Okuw kitaplarynda illýustrasiýalaryň didaktiki roly.
128. Kartalary - shemalary ulanmagyň usulyýeti.
129. Başlangyç bilimde tebigy ylymlarda okatmagyň didaktiki ýörelgelerini öwrenmek we derňemek
130. Başlangyç synp okuwçylarynyň başlangyç bilimde tebigy ylymlary okatmak prosesinde maddy dünýägaraýşynyň esaslaryny emele getirmek.
131. Başlangyç bilimde tebigy ylym sapaklarynda syn etmek arkaly täze bilim we gurluşyk düşüňjeleri.
132. Ekologiki medeniýetiň emele gelmeginde mugallymyň roly
gönükdirilen ýumuşlar.
133. Laboratoriýa enjamlary (ýyladyş, ölçemek, optiki gurallar).
134. Görkeziş esbaplary, görnüşleri we geografiýa sapaklarynda ulanmagyň usullary.
135. Täze pedagogiki tehnologiýalara we işjeň pedagogiki usullara esaslanýan sapak meýilnamalaryny döretmek we derňemek.
136. Esasy himiki maddalar ..